

Állásfoglalás a Pmt. pénzforgalmi közvetítőkre történő alkalmazásával kapcsolatban

A Kérelmező állásfoglalás iránti kérelemmel (**Megkeresés**) fordult a Magyar Nemzeti Bankhoz (székhelye: 1013 Budapest, Krisztina körút 55., telephelye: 1122 Budapest, Krisztina körút 6.) (**MNB**) a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2017. évi LIII. törvény (**Pmt.**) pénzforgalmi közvetítőkre történő alkalmazásával kapcsolatban.

I. A MEGKERESÉS TÁRGYA

A Megkeresésben előadta, hogy a Kérelmező az Írországból a helyi felügyeleti szerv (Central Bank of Ireland) által pénzforgalmi intézményként bejegyzett (...) (**Megbízó**) szerződéses partnere. A Kérelmező a Megbízó nevében, javára és kockázatára, az egyes fizetési szolgáltatókról szóló 2013. évi CCXXXV. törvény (**Fsztv.**) 3. § 29. pontja szerinti pénzforgalmi közvetítőként végzi a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény (**Hpt.**) 6. § (1) bekezdés 54. pontja szerinti készpénzátutalási tevékenységet. A társaság pénzforgalmi közvetítői minőségében bejegyzésre került az ír, illetve a magyar felügyeleti nyilvántartásokba.

Rögzítette továbbá, hogy tudomása szerint a Kérelmező mellett a Megbízónak egyéb szerződéses partnerei is vannak például pénzváltó irodák (...), zálogfiókok, utazási irodák (**alügynökök**), akik hasonlóan a Kérelmezőhöz, a Megbízó nevében és ügynökeként szintén nyújtanak készpénzátutalási szolgáltatást.

Beszámolt arról, hogy a Pmt.-ben foglalt egyes kötelezettségek teljesítése jelenleg több szinten, osztott formában valósul meg a Megbízó és a Kérelmező részéről, összefüggésben és összhangban a készpénzátutalási szolgáltatás nyújtásának egyedi körülményeivel, gyakorlati technikai-informatikai megvalósulásával. A továbbiakban kifejtette a Megbízó és a Kérelmező közötti pénzmosásmegelőzési kötelezettségek teljesítésének felosztását és kiemelte, hogy a Kérelmező rendelkezik a Pmt. 65. § szerinti pénzmosásmegelőzési belső szabállyal (**AML szabályzat**).

Előadta, hogy a Kérelmező 2022. április 26. napján már nyújtott be állásfoglalás iránti kérelmet az MNB részére, amelyben abban kérte az MNB álláspontját, hogy terheli-e a Kérelmezőt AML szabályzat készítési kötelezettség, vagy az a Megbízó feladata és a Kérelmező kötelezettsége csak a Megbízó AML szabályzatának végrehajtására terjed ki. Utalt továbbá arra, hogy az MNB a 2022. július 19. napján kelt, 189129-3/2022. iktatószámú válaszában kifejtette, miszerint „[a]mennyiben tehát a Társaság csak függő közvetítőként jár el a Pénzforgalmi intézmény vonatkozásában és egyéb, a Pmt. 1. § (1) bekezdésében megjelölt, engedélyköteles tevékenységet nem végez, nem tartozik a Pmt. hatálya alá és így nem terheli AML Szabályzat készítési kötelezettség sem. (...) A Pénzforgalmi intézmény azonban – az Állásfoglalásban¹ foglaltakra figyelemmel, miszerint a külföldi székhelyű szolgáltató által Magyarországon létesített tartós, üzleti egysége fogalmába beleértendő, ha a külföldi székhelyű szolgáltató a határon átnyúló szolgáltatást egy jogilag különálló szervezet, egy közvetítő révén nyújtja – a Pmt. hatálya alá esik és így AML szabályzatot kell készítenie”. (**Tájékoztató**)

Előadta továbbá, hogy a Megkeresés benyújtását a Pmt. 3. § 28. pontjának 2024. július 1. napján hatályba lépett új n) alpontja indokolta, tekintettel arra, hogy ennek alapján már pénzügyi szolgáltatónak minősül a pénzforgalmi közvetítő is a pénzforgalmi szolgáltatásnyújtás közvetítése vonatkozásában. Véleménye szerint a Tájékoztatóban foglaltakat a Pmt. változása így időközben meghaladta, hiszen a Pmt. 3. § 28. pontjának új n) alpontja alapján a pénzforgalmi közvetítő – azzal, hogy pénzügyi szolgáltatónak minősül – immáron explicit módon és közvetlenül a Pmt. hatálya alá

¹ Az MNB itt egy, a Pénzügyminisztérium által az MNB részére adott állásfoglalásra utalt.

tartozik. Hivatkozott arra, hogy a módosító törvény indokolását megvizsgálta, azonban az nem részletezi a benne foglalt „kötelezettségek egyértelmű rögzítése” fordulatot, így nem egyértelmű, hogy ténylegesen mely kötelezettségeknek és milyen módon kell megfelelni a Pmt. hatálya alá kerülő pénzforgalmi közvetítőknek.

II. JOGKÉRDÉSEK

A Kérelmező a tekintetben kérte az MNB tájékoztatását, hogy

- 1) a Megbízó ügynökeként, de a Kérelmező központi, koordináló „*ernyője*” alatt készpénzátutalási szolgáltatást nyújtó entitások („*alügynökök*”) a Pmt. 3. § 28. pontjának n) alpontja szerinti pénzforgalmi közvetítőnek és így pénzügyi szolgáltatónak minősülnek-e, ekként pedig a Pmt. hatálya alá tartoznak-e;
- 2) a Pmt. szerinti, a szolgáltatóra nézve megállapított valamennyi jogszabályi kötelezettség a maguk összességében bármilyen differenciálás, megosztás nélkül, általános jelleggel, egységesen valamennyi szolgáltatóra nézve fennáll-e és alkalmazandó-e;
- 3) összefüggésben a 2. számú kérdéssel, a pénzforgalmi közvetítő pénzügyi szolgáltatóként való minősítése azzal az eredménnyel és következménnyel jár-e, hogy valamennyi Pmt. szerinti, a szolgáltatóra telepített pénzmosásmegelőzési kötelezettséget a Kérelmező önállóan, saját felelősségére, egyedileg köteles teljesíteni, illetve az 1. számú kérdésre adott választól függően, az *alügynökök* is így kötelesek-e eljárni;
- 4) összefüggésben a 3. számú kérdéssel és tekintettel a készpénzátutalási szolgáltatás egyedi jellegére, illetve annak gyakorlati technikai-informatikai megvalósulására, lehetséges-e továbbra is a Pmt. szerinti kötelezettségeknek a több szinten, osztott módon történő ellátása, úgy, hogy a Megbízó és a Kérelmező együttesen teljesítik a Pmt. szerinti kötelezettségeket.

III. A KÉRELMEZŐ ÁLLÁSPONTJA

A Kérelmező általánosan előadta, hogy a Pmt. valamennyi szolgáltatóra nézve – amely definícióba a Pmt. 1. § (1) bekezdésének b) pontja és (1a) bekezdése alapján a pénzügyi szolgáltató és így már a pénzforgalmi közvetítő is beletartozik – bármilyen differenciálás, megosztás nélkül, általános jelleggel, egységesen rögzíti és írja elő a jogszabályi kötelezettségek teljesítését a maguk összességében.

Álláspontja az 1. számú kérdés vonatkozásában az, hogy az *alügynökök* (...) a Kérelmezőhöz hasonlóan pénzforgalmi közvetítőnek és így pénzügyi szolgáltatónak minősülnek, ekként pedig explicit módon és közvetlenül a Pmt. hatálya alá tartoznak.

A Kérelmező álláspontja a 2., 3. és 4. számú kérdés vonatkozásában az, hogy e kérdések vizsgálata során szükséges kiemelt figyelemmel lenni a Megbízó és a Kérelmező (illetve az *alügynökök*) közti egyedi, meghatározott struktúra szerinti együttműködésre, amelyet egyrészt meghatároznak a Megbízó előírásai, követelményei, másfelől a technikai-informatikai körülmények. Az egyes pénzmosásmegelőzési kötelezettségeket a Megbízó és a Kérelmező meghatározott feladatmegosztása, a Megbízó utasításai, iránymutatása szerint teljesítik. A pénzmosásmegelőzési kötelezettségeknek a Pmt. szerinti valamennyi szolgáltató általi önálló ellátása a Kérelmező értelmezése szerint a kötelezettségek több szintű, párhuzamos, átfedésekkel történő teljesítését eredményezheti.

IV. AZ MNB ÁLLÁSPONTJA

Tekintettel arra, hogy a Megkeresésben szereplő 1-4. kérdések szorosan összekapcsolódnak, így azt az MNB jelen pontban összevontan válaszolja meg.

A Hpt. 6. § (1) bekezdésének 87. pontja szerint a Hpt. értelmezésében **pénzforgalmi szolgáltatás:**

- a) a fizetési számlára történő készpénzbefizetést lehetővé tevő szolgáltatás, valamint a fizetési számla vezetéséhez szükséges összes tevékenység,
- b) a fizetési számláról történő készpénzkifizetést lehetővé tevő szolgáltatás, valamint a fizetési számla vezetéséhez szükséges összes tevékenység,
- c) a fizetési műveletek fizetési számlák közötti teljesítése,
- d) a c) pontban meghatározott szolgáltatás, ha a fizetési művelet teljesítése a pénzforgalmi szolgáltatást igénybe vevő ügyfél rendelkezésére álló hitelkeretéből történik,
- e) a készpénz-helyettesítő fizetési eszköz – ide nem értve a csekket és az elektronikus pénzt – kibocsátása, valamint fizetési műveletek elfogadása,
- f) a készpénzáttalás,**
- g) a fizetés-kezdeményszerzési szolgáltatás,
- h) a számlainformációs szolgáltatás.

A Hpt. 6. § (1) bekezdés 54. pontja szerint a Hpt. értelmezésében **„készpénzáttalás: fizetési számla megnyitása nélkül a fizető fél által befizetett pénz utalása a kedvezményezett vagy a kedvezményezett megbízásából eljáró pénzforgalmi szolgáltató részére abból a célból, hogy a pénz a kedvezményezett részére kifizetésre kerüljön”**.

A Hpt. 10. § (1) bekezdése szerint *[k]özvetítő az, aki az e törvényben foglaltaknak megfelelően*

a) a pénzügyi szolgáltatás közvetítését

aa) kiemelt közvetítői tevékenységként egy pénzügyi intézmény – ideértve a pénzügyi intézmény csoportját is – vagy több pénzügyi intézmény egymással nem versengő pénzügyi szolgáltatása vonatkozásában (a továbbiakban: kiemelt közvetítő), vagy

ab) ügynöki tevékenységként egy pénzügyi intézmény – ideértve a pénzügyi intézmény csoportját is – vagy több pénzügyi intézmény egymással nem versengő pénzügyi szolgáltatása vonatkozásában (a továbbiakban: függő ügynök), vagy

ac) pénzforgalmi közvetítői tevékenységként végez (a továbbiakban együtt: függő közvetítő)”.

A Hpt. 10. § (2) bekezdése szerint **„[p]énzforgalmi közvetítői tevékenység az egyes fizetési szolgáltatókról szóló törvény alapján végezhető”**.

Az Fsztv. 3. § 29. pontja szerint az Fsztv. alkalmazásában **„[p]énzforgalmi közvetítő: az a személy, amely pénzforgalmi intézmény vagy elektronikuspénz-kibocsátó intézmény nevében, javára és kockázatára pénzforgalmi szolgáltatásokat nyújt”**.

Az Fsztv. 54. § (3) bekezdése szerint **„[a] pénzforgalmi intézmény, elektronikuspénz-kibocsátó intézmény az általa igénybe vett pénzforgalmi közvetítő tevékenységéért, elektronikuspénz-kibocsátó intézmény az általa igénybe vett elektronikuspénz-értékesítő tevékenységéért, az e törvényben foglaltak betartásáért teljes felelősséggel tartozik”**.

Az Fsztv. 55. § (3) bekezdésének – 2017. június 26. napjától hatályos – d) pontja értelmében a pénzforgalmi intézmény általi pénzforgalmi közvetítő igénybevétele esetén e tény MNB felé történő bejelentéséhez csatolni kell a pénzforgalmi közvetítőnek a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzésére és megakadályozására, valamint az Európai Unió és az ENSZ Biztonsági Tanácsa által

elrendelt pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedések végrehajtására vonatkozó szabályzatait, eljárásrendjét azzal, hogy a bejelentéssel közölt adatok lényeges megváltozása esetén késedelem nélkül naprakésszé kell tenni.

A Pmt. 1. § (1) bekezdésének b) pontja alapján a Pmt. hatálya alá tartozik a Magyarországon székhellyel, fiókteleppel vagy telephellyel rendelkező pénzügyi szolgáltató.

A Pmt. 1. § (1a) bekezdése rögzíti, hogy a Pmt. hatálya akkor terjed ki arra, aki Magyarország területén kívül az Európai Unió más tagállamában vagy harmadik országban rendelkezik székhellyel, ha az az (1) bekezdésben meghatározott szolgáltatók által nyújtható szolgáltatást Magyarországon létesített tartós üzleti egysége révén az ügyfelek számára állandó belföldi jelenlét formájában közvetlenül nyújtja.

A Pmt. 3. § 28. pontjának – 2024. július 1. napjától hatályos – n) alpontja szerint *„[e] törvény alkalmazásában: (...) pénzügyi szolgáltató: (...) a **pénzforgalmi közvetítő a pénzforgalmi szolgáltatásnyújtás közvetítése vonatkozásában**”.*

A Pmt. 24. § (1) bekezdése szerint *„[a] 22. és a 23. §-t nem kell alkalmazni a szerződéses jogviszonyon alapuló kiszervezésre és az ügynöki tevékenységre”.*

Az MNB egyetért azzal, hogy a Pmt. 3. § 28. pontjának – 2024. július 1. napjától hatályos – n) alpontjában foglalt jogszabályi változás kihatással van a Tájékoztatásban foglalt jogi álláspontra és felülírja azt az alábbiak szerint.

Az új jogszabályi rendelkezés célja az, hogy deklarálja a határon átnyúló pénzforgalmi szolgáltatást nyújtó szolgáltató pénzforgalmi közvetítőjére vonatkozó hatályszabályokat. A Pmt. indoklásában található *„kötelezettségek egyértelmű rögzítése”* fordulat erre utal vissza, és megerősíti, hogy a pénzforgalmi közvetítő maga is Pmt. hatálya alatt áll.

2024. július 1. napjától a Kérelmező mint pénzforgalmi közvetítő a pénzforgalmi szolgáltatásnyújtás közvetítés vonatkozásában önálló jogalanya a Pmt.-nek, így a Kérelmezőnek e tevékenységét illetően azonos tárgykörben kell pénzmosás- és terrorizmusfinanszírozás-megelőzési feladatokat végeznie, mint a megbízó intézménynek.

Amennyiben az „alügynökök” is végeznek pénzforgalmi közvetítői tevékenységet, e tevékenységük vonatkozásában szintén a Pmt. hatálya alá kerülnek és rájuk nézve hasonló megközelítést kell alkalmazni, mint a Kérelmezőre.

A végső felelősség kérdésében az MNB véleménye szerint elsősorban az ágazati jogszabályok az irányadóak, így a Hpt. és az Fsztv. rendelkezéseit kell figyelembe venni és a Pmt.-vel együtt értelmezni. Tehát a Kérelmezőnek továbbra is a Megbízó nevében, javára és kockázatára kell eljárnia.

A Pmt.-ből eredő feladatok, kötelezettségek teljesítése vonatkozásában pedig az MNB utalni kíván az **az AMLD irányelv² preambuluma (27) bekezdésére**, amely szerint *„[e]zen irányelv alkalmazása során helyénvaló figyelembe venni az irányelv hatálya alá tartozó kisebb méretű kötelezett szolgáltatók jellemzőit és szükségleteit, és olyan elbánást kell biztosítani, amely megfelel a konkrét igényeiknek és üzleti tevékenységük jellegének.”* A preambulumból idézett rendelkezés alapján

² A pénzügyi rendszerek pénzmosás vagy terrorizmusfinanszírozás céljára való felhasználásának megelőzéséről, a 648/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 2005/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv és a 2006/70/EK bizottsági irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló 2015. május 20-i (EU) 2015/849 európai parlamenti és tanácsi irányelv.

levonható az a következtetés, hogy az irányelv célja az is, hogy a kisebb szolgáltatók AML/CFT³ kötelezettségei méretükhöz, sajátos működésükhöz igazodva kerüljenek meghatározásra, ideértve akár erőforrásaik felhasználását és a technikai-informatikai körülmények meghatározását.

Az MNB álláspontja szerint az ügyfél-átvilágítási kötelezettség körében a Pmt. iránymutatást nyújt a közvetítők vonatkozásában azzal, hogy – a Pmt. 24. § (1) bekezdésének értelmezését alapul véve – esetükben nem kell alkalmazni a Pmt. más szolgáltató által elvégzett ügyfél-átvilágítási intézkedések átvételére vonatkozó 22-23. §-ait. Ennek indoka az lehet, hogy mivel a közvetítő a megbízó megbízásából, annak nevében és kockázatára jár el, „*a szolgáltató részének*” minősül, így az egyik fél által elvégzett ügyfél-átvilágítási intézkedés már eleve a másik fél által elvégzett átvilágítási intézkedésnek tekinthető. **Ugyanakkor hangsúlyozni kell, hogy a Kérelmező önálló jogalanyként köteles betartani a Pmt.-ből eredő kötelezettségeket, amely a megbízó-közvetítői viszonylatban azt is jelenti, hogy a Kérelmezőnek fel kell mérnie és kezelnie kell azokat a kockázatokat, amelyek kifejezetten az ő saját működéséből erednek.** Ezáltal biztosítható, hogy az AML/CFT kötelezettségek mindkét fél részéről érvényre jussanak.

Budapest, 2025. február 21.

³ pénzmosás- és terrorizmusfinanszírozás-megelőzési feladatok